

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sža/6/2016
Identifikačné číslo spisu: 8014201412
Dátum vydania rozhodnutia: 07.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014201412.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: J. K. J., trvale bytom I. M., Vietnamská socialistická republika, prechodne bytom A. XX, D., Slovenská republika, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Váškom, advokátom, so sídlom Szakkayho 1, 040 01 Košice, proti žalovanému: Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Prešov, so sídlom Jarková 31, 080 10 Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 16Scud/19/2014-29 zo dňa 20. novembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 16Scud/19/2014-29 zo dňa 20. novembra 2015 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-PO2-271-004/2014 zo dňa 07.11.2014 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu č. s. PPZ-HCP-PO6-KP-54-016/2014 zo dňa 29.09.2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaný j e p o v i n ý nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 329,38 € titulom trov právneho zastúpenia a zaplateného súdneho poplatku na účet právneho zástupcu žalobcu, v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

I. Predmet konania

Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-PO2-271-004/2014 zo dňa 07.11.2014 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) odmietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Košice (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. s. PPZ-HCP-PO6-KP-54-016/2014 zo dňa 29.09.2014 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým tento zastavil konanie vo veci žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky podľa § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

Prvostupňový správny orgán v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia uviedol, že žalobca dňa 10.06.2013 podal žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky. Prvostupňový správny orgán dňa 05.05.2014 prerušil konanie vo veci udelenia dlhodobého pobytu v zmysle § 29 ods. 1 správneho poriadku, nakoľko sa začalo konanie o predbežnej otázke vo veci zrušenia prechodného pobytu z dôvodu podľa § 36 ods. 1 písm. b) v spojení s § 33 ods. 4 písm. e) zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom pre prejednávajúcu právnu vec (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“). Dňa 06.06.2014 bol prechodný pobyt žalobcu rozhodnutím pod č. s. PPZ-HCP-PO6-KP-639-005/2014 zrušený. Vyššie uvedené rozhodnutie (o zrušení prechodného pobytu) druhostupňový správny orgán potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol. Vzhľadom na to, že žalobca mal na území Slovenskej republiky právoplatne zrušený prechodný pobyt, prvostupňový správny orgán mal za to, že v tej istej veci už bolo rozhodnuté a konanie vo veci žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. i) správneho poriadku.

Odvolaním sa žalobca domáhal zrušenia prvostupňového rozhodnutia a vrátenia veci na nové prejednanie. Žalovaný po preskúmaní dôvodov odvolania, prvostupňového rozhodnutia a administratívneho spisu dospel k záveru o tom, že odvolaniu nemožno vyhovieť. Poukázal, že prvostupňovým správnym orgánom boli dostatočne zistené a preukázané skutočnosti, ktoré boli dôvodom zamietnutia žiadosti o udelenie prechodného pobytu podľa § 33 ods. 6 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z., čo bolo dôvodom na zrušenie prechodného pobytu v zmysle § 36 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. Z dôvodu zrušenia prechodného pobytu bolo potrebné konanie o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu zastaviť, nakoľko v tej istej veci sa právoplatne rozhodlo a skutkový stav sa podstatne nezmenil.

Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí argumentoval, že žalobcovi nijako nebolo upreté právo na súdnu ochranu. Výslovil názor, že bola naplnená dikcia ustanovenia § 30 ods. 1 písm. i) správneho poriadku. Žalobcovi bol právoplatne zrušený prechodný pobyt na území Slovenskej republiky a skutkový stav sa podstatne nezmenil, nakoľko rozhodnutie o zrušení prechodného pobytu je právoplatné a súdom nebolo zrušené. Práve zrušenie prechodného pobytu bolo dôvodom na zastavenie konania vo veci udelenia dlhodobého pobytu. Predmetom oboch konaní je právo pobytu, pričom udelenie dlhodobého pobytu je v závislosti od predchádzajúceho prechodného pobytu, ktorý bol žalobcovi právoplatne zrušený. Podľa § 51 zák. č. 404/2011 Z.z. sa dlhodobý pobyt udeľuje na neobmedzený čas, kde v zmysle § 52 ods. 1 písm. a) zák. č. 404/2011 Z.z. policajný útvar udeľí dlhodobý pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava oprávnené a nepretržite po dobu piatich rokov, bezprostredne pred podaním žiadosti. Žalobca túto podmienku nesplnil, nakoľko mu bol právoplatne zrušený pobyt na území Slovenskej republiky. K udeleniu dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky predchádza to, že prechádza plynule bez prerušenia z predchádzajúceho oprávneného pobytu po splnení zákonom stanovených podmienok. Dlhodobý pobyt nie je možné udeliť cudzincovi, ktorý nemá udelený žiadny pobyt na území Slovenskej republiky.

Včas podanou žalobou podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal zrušenia preskúmaného rozhodnutia. Najmä namietal porušenie príslušných ustanovení zák. č. 404/2011 Z.z. a zásadný rozpor s čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj s čl. 3 ods. 2 Dohovoru OSN o právach dieťaťa. Zdôraznil, že je ženatý, má tri maloleté deti s tým, že tak manželka, ako aj maloleté deti sú v celom rozsahu odkázaní na neho ako živiteľa rodiny, manželka je toho času na materskej dovolenke. Odlúčenie od rodiny by znamenalo nielen priame ohrozenie materiálnych potrieb ich maloletých detí, ale taktiež by nenapraviteľne poznamenalo aj ich harmonický vývoj v psychickej a fyzickej oblasti a bol by v dôsledku toho jednoznačne ohrozený ich záujem. Výcestovanie celej rodiny mimo územia Slovenskej republiky by nebolo možné z dôvodu, že on, ako aj manželka sú už dlhodobo na území Slovenskej republiky, na rodnú krajinu stratili predovšetkým ekonomické väzby, čiže neobstojí tvrdenie správneho orgánu, že zrušenie prechodného pobytu nebude mať neprímerané následky na súkromný a rodinný život účastníka konania. Z vyššie uvedených skutočností je preto zastavenie konania vo veci udelenia dlhodobého pobytu žalobcu v rozpore s vyššie

uvedenými všeobecne záväznými právnymi normami a Ústavou Slovenskej republiky, resp. Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd.

Krajský súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Právoplatnosťou rozhodnutia vo veci zrušenia prechodného pobytu bola zodpovedaná predbežná otázka, pre ktorú bolo konanie vo veci udelenia dlhodobého pobytu prerušené. S poukazom na túto skutočnosť prvostupňový správny orgán nemal inú možnosť ako zastaviť konanie vo veci žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu žalobcu na území Slovenskej republiky.

Námietky žalobcu smerujúce k porušeniu § 36 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. (ustanovenie odseku 1 neplatí, ak by dôsledky zrušenia prechodného pobytu boli neprimerané dôvodu zrušenia prechodného pobytu najmä s ohľadom na súkromný a rodinný život štátneho príslušníka tretej krajiny), resp. k porušeniu čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 3 ods. 2 Dohovoru OSN o právach dieťaťa považoval za nedôvodné.

Keďže žalobcovi bol právoplatne zrušený prechodný pobyt, prvostupňový správny orgán konanie o udelenie dlhodobého pobytu žalobcu zastavil v súlade s § 30 ods. 1 písm. i/ správneho poriadku, jedná sa o prekážku rozhodnutej veci (res iudicata). Právnym dôsledkom právoplatne rozhodnutej veci je tzv. formálna právoplatnosť. Jej podstata spočíva v tom, že ak sa v tej istej veci už právoplatne rozhodlo, opätovne konať o nej nemožno s výnimkou prípadu, ak sa podstatne zmenil skutkový stav. Správny orgán pred zastavením konania z tohto dôvodu preto musí skúmať, či ide o totožnosť vecí. Táto je daná vtedy, ak ide o totožných účastníkov, totožnosť predmetu a rovnaký skutkový stav. Uvedené podmienky totožnosti musia byť splnené kumulatívne. Keďže správne orgány rozhodli právoplatne o zrušení prechodného pobytu žalobcu na území Slovenskej republiky, pričom v zmysle § 52 ods. 1 písm. a/ zák. č. 404/2011 Z.z. je podmienkou na udelenie dlhodobého pobytu, aby sa žalobca nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti zdržiaval oprávnené na území Slovenskej republiky, nebolo možné vo veci udelenia dlhodobého pobytu žalobcu konať.

Proti predmetnému rozsudku krajského súdu podal žalobca prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie, v ktorom namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočné zistenie skutkového stavu veci.

Ďalej namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, nakoľko sa krajský súd odvolával na irelevantné skutočnosti, ktoré neposkytujú odpoveď na žalobné námietky žalobcu. Napokon namietal porušenie základných ľudských práv ako aj základných práv dieťaťa preskúmaným rozhodnutím.

Vzhľadom na tieto námietky navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie spolu s prvostupňovým rozhodnutím zruší, a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby mu odvolací súd priznal náhradu trov konania v zmysle predloženého vyčíslenia.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu zo dňa 26.01.2016 uviedol, že naďalej trvá na skutočnostiach uvedených v preskúmanom rozhodnutí a v plnom rozsahu súhlasí s odôvodnením napadnutého rozsudku. Argumentáciu žalobcu považoval za nesprávnu. Preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Žalobca v stanovisku k vyjadreniu zo dňa 18.02.2016 opätovne v stručnosti sumarizoval argumenty, ktorými brojil proti napadnutému rozsudku v podanom odvolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o

rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 250ja ods. 3 veta druhá a § 246c ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Rozsudok verejne vyhlásil dňa 7. novembra 2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 52 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z. policajný útvar udelí dlhodobý pobyt, ak nie sú dôvody na zamietnutie žiadosti podľa § 54 ods. 2, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny,

- a) ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava oprávnené a nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti,
- b) ktorému zanikol dlhodobý pobyt podľa § 55 písm. e) alebo § 56 písm. b), c) alebo písm. d), alebo
- c) ktorý má päť rokov oprávnený, nepretržitý pobyt na území členských štátov ako držiteľ modrej karty a zdržiava sa na území Slovenskej republiky ako držiteľ modrej karty najmenej dva roky bezprostredne pred podaním žiadosti.

Podľa § 54 ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak

- a) štátny príslušník tretej krajiny nespĺňa podmienky na udelenie dlhodobého pobytu,
- b) je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok,
- c) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny bol odňatý azyl z dôvodov podľa osobitného predpisu, alebo
- d) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nebola predĺžená doplnková ochrana alebo mu bola doplnková ochrana zrušená z dôvodov podľa osobitného predpisu.

Podľa § 30 ods. 1 písm. i) správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak v tej istej veci sa právoplatne rozhodlo a skutkový stav sa podstatne nezmenil.

Predovšetkým odvolací súd pripomína, že dôvod pre zastavenie správneho konania, uvedený v ust. § 30 ods. 1 písm. i) správneho poriadku zaviedol do správneho konania prekážku rozhodnutej veci (res iudicata). Právnym dôsledkom právoplatne rozhodnutej veci je tzv. formálna právoplatnosť. Jej podstata spočíva v tom, že ak sa v tej istej veci už právoplatne rozhodlo, opätovne konať o nej nemožno s výnimkou prípadu, ak sa podstatne zmenil skutkový stav. Správny orgán pred zastavením konania z tohto dôvodu preto musí starostlivo skúmať, či ide o totožnosť vecí. Táto je daná vtedy, ak ide o totožných účastníkov, totožnosť predmetu a rovnaký skutkový stav. Uvedené podmienky totožnosti musia byť splnené kumulatívne.

Z obsahu administratívneho spisu, ako aj rozhodnutí správnych orgánov, či z rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že prvostupňový správny orgán, v dôsledku zrušenia prechodného pobytu žalobcu (z dôvodu podľa § 36 ods. 1 písm. b) v spojení s § 33 ods. 4 písm. e) zák. č. 404/2011 Z.z.) rozhodnutím pod č. s. PPZ-HCP-PO6-KP-639-005/2014 zo dňa 06.06.2014 (ktoré bolo druhostupňovým správnym orgánom potvrdené), mal za to, že v tej istej veci už bolo rozhodnuté a konanie vo veci žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu zastavil podľa § 30 ods. 1 písm. i) správneho poriadku.

S takýmto právnym posúdením veci sa stotožnil žalovaný a následne aj krajský súd, ktorý v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval: „Keďže správne orgány rozhodli právoplatne o zrušení prechodného pobytu žalobcu na území Slovenskej republiky, pričom v zmysle § 52 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov je podmienkou na udelenie dlhodobého pobytu, aby sa žalobca nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti zdržiaval oprávnené na území Slovenskej republiky, nebolo možné vo veci udelenia dlhodobého pobytu žalobcu konať.“

Z takýmto záverom sa odvolací súd, aj vzhľadom na vyššie uvedený výklad prekážky veci rozhodnutej (res iudicata), nestotožnil pretože v danom prípade nezistil totožnosť predmetu konania. Predmetom zastaveného konania bolo prejednanie žalobcovej žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu, kým predmetom konania a následne rozhodnutia, ktoré prvostupňovému rozhodnutiu predchádzali bolo zrušenie prechodného pobytu žalobcu na účel podnikania. Neboli pritom na mieste žiadne pochybnosti o tom, že v prípade dlhodobého pobytu, ktorého právny základ je obsahom ustanoveniach §§ 51 až 57 zák. č. 404/2011 Z.z., predstavuje osobitný inštitút, oprávňujúci po splnení tam uvedených predpokladov pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky. Prechodný pobyt na účel podnikanie má svoj právny základ v ustanoveniach §§ 22 a 31 až 36 zák. č. 404/2011 Z.z. Podmienky pre udelenie prechodného pobytu a dlhodobého pobytu sú pritom rozdielne. Podľa názoru odvolacieho súdu neboli splnené podmienky pre vydanie rozhodnutia o zastavení konania podľa § 30 ods. 1 písm. i) správneho poriadku, nakoľko neobstojí záver, že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo. Na tomto nič nemení ani prípadné zistenie, že zrušenie prechodného pobytu u žalobcu má za následok nesplnenie podmienok pre udelenie dlhodobého pobytu žalobcovi.

Už zo samotných úvah krajského súdu možno vyvodíť, že tieto smerujú k záveru o nesplnení podmienky pre udelenie dlhodobého pobytu. Pokiaľ však krajský súd dospel k záveru o splnení podmienok pre zastavenie konania z dôvodu prekážky rozhodnutej veci, napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho rozhodnutia veci.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu podľa § 220 O.s.p. tak, že preskúmané rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi ktorý mal úspech vo veci ich náhradu priznal podľa vyčíslenia jeho právneho zástupcu (č.l. 39 súdneho spisu) v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške 259,38 € s DPH titulom trov právneho zastúpenia a 70 € titulom zaplateného súdneho poplatku.

Trovy konania pozostávajú z úkonov právnej služby v roku 2014 po 134 € a v roku 2016 po 143 €, a to:
- príprava a prevzatie zastupovania vrátane prvej porady s klientom dňa 06.02.2014 (§ 13a ods. 1 písm. a/ vyhlášky),
- napísanie žaloby zo dňa 22.12.2014 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky) a
- napísanie odvolania zo dňa 11.01.2016 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky).
V zmysle ust. § 16 ods. 3 vyhlášky má advokát právo na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Jedna stotina výpočtového základu za úkon právnej služby v roku 2014 predstavuje sumu 8,04 € a v roku 2016 sumu 8,58 €.

V zmysle ustanovenia § 18 ods. 3 vyhlášky sa ustanovuje že, ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty 20 %.

Suma vyčíslených trov konania (č.l. 39 súdneho spisu) nepresahuje sumu vykonaných úkonov právnej služby, ktoré boli v prejednávanej veci právnym zástupcom žalobcu reálne vykonané, a preto odvolací súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v zmysle predloženého vyčíslenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.